

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням колегії відділу освіти
Богуславської РДА
Протокол № ____ від ____ року

Районна програма національно - патріотичного виховання учнів

Районна програма патріотичного виховання учнів розроблена відділом освіти Богуславської райдержадміністрації.
Рекомендована для використання у практичній діяльності працівниками навчальних закладів району з метою удосконалення системи патріотичного виховання учнів.

1. Загальні положення

Становлення і розвиток незалежної України, формування нових соціально-політичних відносин можливе лише за умови усвідомлення молодим поколінням особистої відповідальності за долю своєї країни. Відтак, патріотичне виховання учнівської молоді стає важливою складовою частиною процесу формування зрілої особистості – громадянина, справжнього спадкоємця і продовжувача національних традицій з активною громадянською позицією.

Головною домінантою патріотичного виховання учнів є формування у особистості ціннісного ставлення до навколишньої дійсності та самої себе, активної за формою та моральної за змістом, життєвої позиції.

В основу системи патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючий чинник розвитку суспільства й нації в цілому.

Програма патріотичного виховання учнів в навчальних закладах району (далі – Програма) забезпечує безперервність процесу виховання в учнів патріотизму, духовності, формування національної самосвідомості, високих моральних якостей, необхідних для відданого служіння Батьківщині.

Прийняття Програми зумовлене необхідністю реалізації сучасної молодіжної політики і стратегії розвитку держави, посилення виховної роботи, спрямованої на подальший розвиток гуманітарної й соціальної сфер та підтримання у молоді мотивації до відданого служіння Українському народові шляхом забезпечення їх конституційних прав і свобод.

Програма дасть змогу забезпечити ефективне здійснення заходів патріотичного виховання учнів через співпрацю з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, закладами культури та релігійними організаціями із залученням до цієї роботи засобів масової інформації та використання мережі Інтернет, підвищити рівень професійної підготовки фахівців з питань патріотичного виховання молоді.

Визначення основних понять, що вживаються у Програмі:

патріотичне виховання - процес цілеспрямованого, систематичного, організованого та планомірного впливу на свідомість і поведінку молоді щодо формування почуття любові до Батьківщини через виховання високих громадянських, моральних, психологічних, професійних і фізичних якостей, необхідних для реалізації інтелектуального та творчого потенціалу особистості в інтересах всебічного розвитку суспільства, забезпечення безумовної готовності до захисту Вітчизни;

патріотизм – це любов до Батьківщини, відданість своєму народові, готовність для них на жертви й подвиги;

патріот – той, хто любить свою Батьківщину, відданий своєму народові, готовий для них на жертви й подвиги;

інформаційне забезпечення – комплекс заходів щодо своєчасного доведення і роз'яснення учням суспільно значущої інформації, інформаційної підтримки, розробки та реалізації заходів, спрямованих на формування іміджу держави;

культурно-просвітницька робота – комплекс заходів, спрямованих на підвищення рівня духовності, загальної, професійної та особистої культури молодого покоління, здорового способу життя, успадкування духовних та культурних надбань Українського народу.

2. Мета районної програми патріотичного виховання учнів

Мета Програми полягає у створенні методологічних засад для системної і цілеспрямованої діяльності закладів освіти Богуславського району щодо виховання молоді людини – патріота України, готового самовіддано розбудовувати її як суверенну, демократичну, правову і соціальну державу, виявляти національну гідність, знати і цивілізовано відстоювати свої громадянські права та виконувати обов'язки, успішно самореалізовуватися в соціумі як громадянин, сім'янин, професіонал, носій української національної культури.

Патріотичне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є набуття учнями соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування особистісних рис громадянина Української держави, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури, розвиток психологічних і професійних якостей.

Здійснення системного патріотичного виховання є однією з головних складових національної безпеки України.

Патріотичне виховання формується на прикладах історії становлення Української державності, українського козацтва, героїки визвольного руху, досягнень у галузі політики, освіти, науки культури і спорту.

3. Завдання районної програми патріотичного виховання учнів.

Патріотичне виховання включає в себе соціальні, цільові, функціональні, організаційні та інші аспекти, охоплює своїм впливом усі покоління, пронизує всі сторони життя: соціальну-економічну, політичну, духовну, правову, педагогічну, спирається на освіту, культуру, науку, історію, державу, право.

Це передбачає визначення і реалізацію першочергових і перспективних заходів, спрямованих на формування громадсько активної життєвої позиції молодих громадян, психологічної готовності до добровільного вступу на державну, військову службу та зразкове виконання службових обов'язків.

Програма передбачає створення цілісної системи національно-патріотичного виховання учнів засобами реалізації таких виховних завдань:

- забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості в Україні відповідно до її інтересів та можливостей;
- виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки – Герба, Прапора, Гімну України та історичних святинь;
- сприяння набуттю молоддю соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу;
- формування мовної культури, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації;
- формування духовних цінностей українського патріота: почуття патріотизму, національної свідомості, любові до українського народу, його історії, Української держави, рідної землі, родини, гордості за минуле і сучасне на прикладах героїчної історії українського народу та кращих зразків культурної спадщини;
- утвердження в свідомості громадян об'єктивної оцінки ролі українського війська в українській історії, спадкоємності розвитку Збройних Сил у відстоюванні ідеалів свободи та державності України і її громадян від княжої доби, Гетьманського козацького війська, віск Української народної республіки, Української повстанської армії до часів незалежності;
- формування психологічної та фізичної готовності молоді до виконання громадянського та конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави, підвищення престижу і розвиток мотивації молоді до державної та військової служби;
- відродження та розвиток українського козацтва як важливої громадської сили військово-патріотичного виховання молоді;
- забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, людей похилого віку, турбота про молодших та людей з особливими потребами;
- консолідація діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування, навчальних закладів, громадських організацій щодо національно-патріотичного виховання;

- сприяння діяльності установ, навчальних закладів, організацій, клубів та осередків громадської активності, спрямованих на патріотичне виховання молоді;
- підтримання кращих рис української нації – працелюбності, прагнення до свободи, любові до природи та мистецтва, повага до батьків та родини;
- створення умов до праці як основи конкурентоспроможності громадянина, а відтак, держави;
- виховання здатності протидіяти проявам аморальності, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності;
- реалізація індивідуального підходу до особистості та виховання.

Нормативно-правова база Програми

Закони України: «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про молодіжні та дитячі громадські організації», «Про захист суспільної моралі»;

Розпорядження «Про затвердження плану заходів щодо підвищення рівня патріотичного виховання учнівської та студентської молоді шляхом проведення на постійній основі тематичних екскурсій з відвідуванням об'єктів культурної спадщини» від 08.12.2009 №1494-р;

Розпорядження «Деякі питання військово-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів» від 27.08.2010 року №1718-р;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 N 199-р "Про заходи з увічнення пам'яті про події Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років та її учасників на 2011-2015 роки";

Концепція національно-патріотичного виховання молоді, затверджена наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27 жовтня 2009 року № 3754/981/538/49 (зі змінами);

Указ Президента України від 19 жовтня 2012 № 604 «Про заходи у зв'язку з відзначенням 70-ї річниці визволення України від фашистських загарбників та 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 травня 2013 року № 360 «Про затвердження плану заходів на 2013-2015 роки з підготовки і відзначення 70-ї річниці визволення України від фашистських загарбників та 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років»;

Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України від 21 жовтня 2013 року №1453/716/997 «Про Програму патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України та План заходів Естафети Програми на 2013-2015 роки»;

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України»;

Доручення голови Київської обласної державної адміністрації від 09.12.2013 № 148-1 щодо вдосконалення роботи з патріотичного виховання в навчальних закладах області;

Наказ департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації від 13.12.2013 № 405 «Про вдосконалення роботи з патріотичного виховання в навчальних закладах області».

Очікувані результати

Виконання програми дасть змогу:

забезпечити утвердження в Україні патріотизму, посилення виховної складової в загальній системі формування в учнів національної гідності, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, набуття соціального досвіду, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури, розвиток особистісних рис громадянина Української держави, психологічних і професійних якостей;

посилити формування в учнів поваги до України, її державних символів;

посилити формування в учнів світоглядних ідеалів та цінностей, патріотичних переконань щодо відданості та вірності Українському народові, готовності до оборони України, забезпечення захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості;

прагнути до збереження та примноження духовного та матеріального багатства українського народу;

займати активну життєву громадянську позицію;

ефективно використовувати краєзнавчий матеріал в навчальному процесі.

Заходи з реалізації районної програми національно-патріотичного виховання учнів

№ п/п	Назва заходу	Дата проведення	Відповідальні
Організаційно-методична діяльність з національно-патріотичного виховання молоді			
1	Удосконалення форм і методів роботи навчальних закладів району з питань патріотичного виховання учнів, консолідація діяльності всіх структур громадянського суспільства району щодо патріотичного виховання підростаючого покоління.	Протягом року	Відділ освіти, РМК, ЗНЗ
2	Сприяння розширенню напрямів співробітництва та налагодження партнерських відносин навчальних закладів із соціальними інститутами, громадськими організаціями, установами щодо сприяння розвитку системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді	Протягом року	Відділ освіти, ЗНЗ
3	Сприяння налагодженню ефективної співпраці загальноосвітніх навчальних закладів з військовим комісаріатом, районним відділом служби з надзвичайних ситуацій, районною організацією Товариства Червоного Хреста з питань навчально-виховного процесу із захисту Вітчизни та роботи з військово-патріотичного виховання учнів.	Протягом року	Відділ освіти, ЗНЗ
4	Сприяння створенню навчально-матеріальної бази та відповідних умов для проведення навчально-виховного процесу із захисту Вітчизни, заходів військово-патріотичного виховання, занять у шкільних гуртках військово-патріотичного спрямування.	До 1 вересня	Відділ освіти, ЗНЗ
5	Проведення семінарів, нарад, практикумів, конференцій щодо підготовки педагогічних кадрів з реалізації плану заходів із патріотичного виховання учнівської молоді	Протягом року	Відділ освіти, РМК
6	Запровадження кращого досвіду педагогічних працівників із патріотичного виховання дітей та молоді в загальноосвітніх навчальних закладах району, висвітлення матеріалів у ЗМІ. та на сторінках офіційного веб-сайту відділу освіти	Протягом року	Відділ освіти, РМК
7	Здійснення інформаційного наповнення рубрики «Патріотичне виховання юного покоління» на офіційному веб-сайті відділу освіти, районного методичного кабінету та загальноосвітніх навчальних закладів.	Протягом року	Відділ освіти, РМК, ЗНЗ
8	Розширення тематики науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у відділеннях «Літературознавство, фольклористика та мистецтвознавство», «мовознавство», «Філософія та суспільствознавство», «Історія», спрямованих на дослідження історичного минулого рідного краю, його культурно-духовної спадщини.	Протягом року	Керівники навчальних закладів

9	Включення до планів роботи навчальних закладів заходів з учнями щодо формування національної свідомості, відданості та вірності українському народу, готовності до захисту України, забезпечення її суверенітету та територіальної цілісності, зокрема проведення акцій єднання «наша Україна – єдина країна», флеш-мобів «З Україною в серці» днів української вишиванки та рідної мови, святкових програм «дихай вільно, моя Україно!» тощо.	Протягом року	Керівники навчальних закладів
10	Забезпечити участь учнів ЗНЗ району в обласному проекті «Моя країна – Україна, Київщина – серце України»	Протягом року	Керівники знз, ЦДЮТ
11	Упровадження в діяльність органів учнівського самоврядування проектів «Заочна подорож по Київщині», «Повага і турбота», «Знати,. Зберігати. Відновлювати», «Затишне місто (село)», «Родинний затишок».	Протягом року	Керівники знз, ЦДЮТ
Відновлення і вшанування національної пам'яті			
1	<p>Заходи відповідно до Календаря дат, рекомендованого Громадською радою з національно-патріотичного виховання при МОН України:</p> <ul style="list-style-type: none"> - до Дня пам'яті жертв фашизму - до Дня партизанської слави; - до Дня захисника України - до Дня пам'яті жертв голодомору; - до Дня збройних сил України ; - до Дня пам'яті Крутів; - День соборності України (виховний захід «Ми – діти твої, Україно!»); - День Конституції України; - День державного прапора України; - День незалежності України; - День свободи; - до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав; - до Дня пам'яті жертв політичних репресій; - до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні; - до Дня вшанування учасників ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС 	<p>2 неділя вересня 22 вересня 14 жовтня листопад 6 грудня 29 січня 22 січня 28 червня 23 серпня 24 серпня 22 листопада 15 лютого 3-я неділя травня 22 червня 26 квітня</p>	Керівники ЗНЗ

	- до Дня Перемоги	9 травня	
2	Заходи з відзначення найбільших духовних свят українського народу (Різдво Христове, Великдень, Трійця)	Протягом року	Керівники ЗНЗ
3	Активізувати роботу шкільних музеїв, постійно поповнювати їх фонди новими матеріалами пошукової роботи учнів, створити куточки з національно-патріотичного виховання, створити експозиції пам'яті «Небесної сотні»	До 1 грудня	Керівники ЗНЗ
4	Проводити уроки мужності в навчальних закладах району	Протягом року	Керівники ЗНЗ
5	Організувати у навчальних закладах виставки фото- та архівних документів, що ілюструють становлення та розвиток українського державотворення	До січня	Керівники ЗНЗ
6	Створення тематичних виставок в шкільних бібліотеках	Протягом року	Керівники ЗНЗ
7	Проведення конференцій, присвячені історичним подіям, пов'язаним з вигнанням нацистських окупантів з України	Вересень-грудень	Керівники ЗНЗ
8	Проведення районного етапу та участь учнів загальноосвітніх навчальних закладів в обласному етапі туристсько-краєзнавчої експедиції «Моя Батьківщина – Україна»	Жовтень	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
9	Проведення районного етапу та участь в обласному етапі загальноосвітніх навчальних закладів у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, пов'язаних з героїчним минулим України, найважливішими подіями у житті українського народу	Листопад-грудень	РМК, керівники ЗНЗ
10	Проведення районного етапу та участь учнів загальноосвітніх навчальних закладів в обласному етапі Всеукраїнської історико-географічної експедиції учнівської молоді «Історія міст і сіл України»	Січень-лютий	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
11	Проведення конференції юних краєзнавців «Допоки пам'ять в серці не згасає» щодо трагічних подій в Україні під час Голодомору 1932-1933 рр.	Жовтень - листопад	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
12	Проведення районного етапу та участь учнів загальноосвітніх навчальних закладів в обласному етапі конкурсу фотографій «Неосяжна моя Україно»	Вересень-жовтень	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
13	Проведення районного етапу та участь учнів загальноосвітніх навчальних закладів в	Вересень-	Відділ освіти,

	обласному етапі конкурсу фотоаматорів «Моя Україно»	жовтень	керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
14	Проведення районного етапу профорієнтаційного, змагально-мотиваційного заходу серед учнівських команд «Обери майбутнє»	Жовтень-листопад	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
15	Проведення районного етапу та участь учнів загальноосвітніх навчальних закладів в обласному етапі конкурсу малюнків «Твоє майбутнє – в твоїх руках»	Жовтень	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
16	Участь учнів ЗНЗ: у Міжнародному дитячому конкурсах з української мови ім. П. Яцика, Всеукраїнському конкурсі ім. Т.Г. Шевченка, обласному поетичному конкурсі «Зерна доброти», Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!»	Листопад - грудень	Відділ освіти, РМК, Керівники ЗНЗ
17	Проведення районних та участь в обласних: <ul style="list-style-type: none"> • виставка-конкурс декоративно-ужиткового мистецтва «Скарби рідного краю» • виставка-конкурс дитячих робіт «Чарівна палітра» • виставка «Український сувенір» 	Грудень	
18	Проведення районного етапу та участь в обласному етапі конкурсу малюнків «Право очима дітей», «Хліб очима дітей»	Листопад-грудень	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
19	Проведення районного етапу та участь в обласному етапі мистецько-патріотичного конкурсу «Афганська війна очима дітей»	Лютий	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
19	Проведення правового брейн-рингу «Підліток і право»	Лютий	Відділ освіти, керівники ЗНЗ, ЦДЮТ
20	Участь учнів ЗНЗ району у Всеукраїнських та проведення районних акцій: <ul style="list-style-type: none"> - «Лист пораненому»; - «Діти Київщини – воїнам АТО»; - «Надійний тил»; «Добро починається з тебе», 	Протягом року	Керівники ЗНЗ, ЦДЮТ

	«Почуйте всі!» «Доброго ранку, ветеране!», «Гурбота», «Милосердя»		
Відродження та розвиток українського козацтва як важливої громадської сили військово-патріотичного виховання			
1	Проведення районного етапу та участь в обласному етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)	Травень-червень	Відділ освіти, Керівники ЗНЗ
2	Проведення військово-спортивної патріотичної гри «Захисник України»		Відділ освіти, Керівники ЗНЗ
3	Районний етап та участь в обласному етапі Всеукраїнського фізкультурно-патріотичного фестивалю школярів «Козацький гарт»	Квітень-травень	Відділ освіти, Керівники ЗНЗ
4	Районна спартакіада допризовної молоді, присвячена річниці Чорнобильської трагедії	Квітень	Відділ освіти, керівники ЗНЗ